

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Actieplan Criminaliteit tegen Bedrijven

Actieplan Criminaliteit tegen Bedrijven

Februari 2012

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Actieplan Criminaliteit tegen Bedrijven

Voor onze welvaart en het onderhouden en versterken van een leefbare omgeving is veilig ondernemerschap van essentieel belang. Zowel voor het aantrekken van bedrijvigheid als het koesteren van het bestaande bedrijfsleven is het tegengaan van criminaliteit noodzakelijk. Overheid en ondernemingsorganisaties werken daarom samen in het kader van het voorkomen (preventie), opsporing en vervolging (repressie) van criminaliteit tegen bedrijven.

Het doel van het actieplan is:

- 1 Nederland veiliger te maken voor een optimaal ondernemersklimaat;
- 2 een bijdrage leveren aan een veilige werkomgeving voor werkend Nederland;
- 3 en zodoende een bijdrage te leveren aan een veiligere samenleving.

Partijen die zich via het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing (NPC) aan dit actieplan hebben gecommitteerd zijn: VNO-NCW, MKB-Nederland, DHN, NVB, VVV, KHN, politie, OM, VNG, VenJ, ELenl.

Dit actieplan is met grote voortvarendheid tot stand gekomen. Het plan kan naar aanleiding van nieuwe ontwikkelingen en naar behoefte van de deelnemende partijen bijgesteld worden.

Uitgangspunten

- 1 Overheid en ondernemersorganisaties werken vanuit hun eigen verantwoordelijkheid samen en vullen elkaar aan.
- 2 Preventieve maatregelen en repressie versterken elkaar.
- 3 Het actieplan wordt uitgevoerd binnen de kaders van het Regeerakkoord uit 2010, de beleidsagenda van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, en de prioriteiten en beleidskaders van het OM en de politie.

Leeswijzer

Hierna worden de verschillende acties geclusterd op thema weergegeven. Per actie wordt een korte beschrijving gegeven, wat het resultaat van de actie is, wie de betrokken partners zijn en wie verantwoordelijk is voor de feitelijke tenuitvoerlegging.

Cluster 1	▶ Veilig ondernemen voor winkels, horeca en bedrijventerreinen	6
Cluster 2	▶ Verbeteren meldingen en aangifteproces	13
Cluster 3	▶ Fraude	15

Daarna volgt een korte beschrijving van gerelateerde en lopende programma's. Tenslotte wordt de organisatie kort weergegeven.

Bijlage 1	▶ Raakvlakken met lopende programma's	18
Bijlage 2	▶ Organisatie	22

Cluster 1

Veilig ondernemen
voor winkels,
horeca en
bedrijventerreinen

A Rondtrekkende dadergroepen

Beschrijving

Rondtrekkende dadergroepen plegen jaarlijks vele winkel-diefstallen. Daarnaast maken zij zich in georganiseerd verband schuldig aan skimming, zakkenrollerij, oplichting, inbraken in woningen en bedrijven en voertuigcriminaliteit. Aangezien een belangrijk deel van deze daders van buitenlandse, veelal Midden- en Oost-Europese herkomst is, worden zowel op nationaal als op internationaal niveau (dadergerichte) maatregelen tegen hen getroffen.

Resultaat

Versterkte bestrijding van Rondtrekkende Criminele Samenwerkingsverbanden (CSV's) door publieke en private partijen o.b.v. informatiegestuurde maatregelen. Als eerste zullen in 2012 op basis van analyse van de dienst Ipol van het KLPD een aantal naar voren komende (Midden- en Oost Europese) CSV's worden aangepakt. Repressief zal er in ingezet worden op het aanhouden en vervolgen van verdachten die behoren tot deze CSV's. Hierbij zullen de Flexibele Teams van het KLPD een rol gaan spelen, in samenspraak en -werking met regionale korpsen.

Betrokkenen

VenJ, politie, DHN, OM, VNG, DHN, TNO, MKB-Nederland, TLN en AVC.

Projectverantwoordelijkheid

VenJ

B Veilig ondernemen

Beschrijving

Veilig ondernemen begint bij de ondernemer zelf. Het aspect veiligheid krijgt in de praktijk nog onvoldoende aandacht. Dit project is erop gericht om de eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van de veiligheid bij de ondernemer zelf te stimuleren en de bewustwording bij ondernemers rondom veiligheid te vergroten.

Resultaat

- 1 Borgen van de veiligheid in winkelgebieden en bedrijventerreinen door stimuleren keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) in 2012:
 - opstarten van 100 KVO projecten;
 - jaarlijks 15 extra KVO projecten tot en met 2013 met een accent op overvallen binnen programma 'gewelddadige vermogenscriminaliteit';
 - verbeteren van bestaande KVO's door intervisiemethodiek voor 240 hergecertificeerde KVO's (2012).
- 2 Ontwikkelen (Do It Yourself) veiligheidsscan voor ondernemingen (2012) op basis waarvan op maatgerichte veiligheidsmaatregelen genomen kunnen worden.
- 3 Ontwikkelen van een aanpak met als doel het verbeteren/borgen van het kwaliteitsniveau van camerabeveiliging binnen een vestiging.
- 4 Onderwijsmodule voor ROC's en e-learning om basiskennis veiligheid (toekomstige) ondernemers op hoger niveau te brengen (2012 e.v.).
- 5 Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan. Afhankelijk van uitkomsten WODC onderzoek naar KVVU, blijvende aandacht en eventuele voortzetting van KVVU als instrument voor veilige uitgaansgebieden.

Betrokkenen

VenJ, politie, DHN, OM, VNG, KHN, TNO, MKB-Nederland en CCV.

Projectverantwoordelijkheid

VenJ

C Winkeldiefstal / ZSM

Beschrijving

Met ZSM - dat staat voor “Zo Samen, Snel, Slim, Selectief en Simpel Mogelijk” - wordt beoogd om eenvoudige strafzaken aan de voorkant van het proces direct af te doen. Deze eenvoudige zaken worden door politie en OM op grond van de Wet OM afdoening afgedaan, zonder tussenkomst van de rechter. Doel is om in bijna alle standaardzaken (veelvoorkomende criminaliteit) binnen de eerste zes uur, dan wel drie dagen na een aanhouding, de zaak af te doen. Daarmee realiseren OM en politie - in samenwerking met ketenpartners als de Reclasseringsorganisaties, de Raad voor de Kinderbescherming, Slachtofferhulp Nederland, ZM en de advocatuur - een substantiële bekorting van de doorlooptijden in de strafrechtsketen en een kwalitatief betere afdoening van strafzaken.

Resultaat

Versnelde en kwalitatief betere afdoening van eenvoudige strafzaken. Versterkte samenwerking en heldere procesafspraken tussen de betrokken organisaties.

Betrokkenen

VenJ, OM, politie, DHN Reclasseringsorganisaties, Raad voor de Kinderbescherming, Halt, Slachtofferhulp Nederland, ZM, advocatuur en CJIB.

Projectverantwoordelijkheid

OM, politie en VenJ

D Heling

Beschrijving

De politie is samen met het openbaar ministerie en de advertentie-sites een initiatief gestart om consumenten bewuster te maken van heling en hun eigen rol daarin te benadrukken. Via het serie-nummer kunnen consumenten op eenvoudige wijze via internet controleren of een product als gestolen geregistreerd staat.

Resultaat

Een projectmatige aanpak van heling. De kern van aanpak zal worden gevormd door het huidige initiatief www.stopheling.nl.

Betrokkenen

VenJ, MKB-Nederland, DHN VvV, politie en OM.

Projectverantwoordelijkheid

VenJ

E BOA voor winkelgebieden

Beschrijving

De mogelijkheden worden verkend om gemeentelijke boa's in het domein van de openbare ruimte de bevoegdheid te geven om bij winkeldiefstal op te treden. De politie kan gelet op de overige veiligheidsprioriteiten niet altijd onmiddellijk aan de vraag voldoen. Het gevolg hiervan is dat winkeliers regelmatig besluiten om de winkeldief te laten lopen en geen aangifte te doen. Een adequate rechtshandhaving is in deze gevallen meestal niet mogelijk, wat onbevredigend is. Belangrijk uitgangspunt is dat de boa zowel de politie als de winkelier ontlast bij de afhandeling van winkeldiefstal. Behalve optreden bij winkeldiefstal, kan de boa ook handhaven bij de overtredingen die nu al deel uitmaken van de openbare ruimte.

Resultaat

Het resultaat wordt momenteel onderzocht op praktische en juridische haalbaarheid, verwachte effectiviteit en wenselijkheid. Bij een positieve uitkomst met betrekking tot de haalbaarheid zal de BOA voor winkelgebieden worden ingevoerd.

Betrokkenen

VenJ, politie, OM, VNG en winkelbedrijven.

Projectverantwoordelijkheid

VenJ

Cluster 2
Verbeteren
meldingen en
aangifteproces

Verbeteren meldingen en aangifteproces

Beschrijving

Het proces van aangifte is een landelijke prioriteit van de politie.

Resultaat

Specifiek relevant voor bedrijven zijn de volgende acties:

- 1 De melding- en aangiftebereidheid onder ondernemers vergroten door slimmer gebruik te maken van beschikbare middelen (ICT). Hiermee wordt de informatievoorziening van de politie uitgebreid en de politie kan in overleg met het OM afspraken maken over opsporing.
- 2 Uitbreiding mogelijkheden van internetaangifte door:
 - gefaseerde uitrol van de multichannelaanpak, waarbij via verschillende kanalen aangifte kan worden gedaan;
 - waar mogelijk wegnemen barrières (juridisch en technisch) t.o.v. huidige internetaangifte;
 - opleidingen en bijscholing voor intake- en servicemedewerkers die internetaangifte in behandeling nemen.
- 3 Aangifte via 3Dloket vanaf medio 2013 landelijk toepasbaar.
- 4 Aangiftevolgsysteem: via internet kan de aangever op ieder gewenst moment opgezocht worden wat er met een aangifte gebeurt. Dit systeem is ultimo 2012 landelijk in gebruik genomen.
- 5 Bij het verder verbeteren van het aangifteproces zullen ideeën hieromtrent van het georganiseerde bedrijfsleven betrokken worden.

Betrokkenen

VenJ, politie, OM, MKB-Nederland en brancheorganisaties.

Projectverantwoordelijkheid

VenJ

Cluster 3 Fraude

Mass-marketing fraude en acquisitiefraude

Beschrijving

Fraude is lastig te bestrijden. Er zijn verschillende vormen van fraude en oplichting met veel slachtoffers. Een duidelijk beeld over de omvang, schade en ernst van de diverse vormen van fraude ontbreekt.

Mass marketing fraude is een groeiend probleem waarbij gebruik wordt gemaakt van communicatie en marketing technieken om onder meer ondernemers op te lichten.

Fraudebreed is het uitgangspunt om de basis voor publiek private samenwerking te intensiveren, onder meer door de inzet van (flexibele) samenwerkingsverbanden en het ontwikkelen van een integrale fraudestrategie.

De focus is gericht op het faciliteren van bedrijven en burgers om hen in staat te stellen zich te weren tegen fraude en in het bijzonder MM-fraude/acquisitiefraude. De Fraudehulpdesk* speelt hierin een belangrijke rol als centrale helpdesk waar alle meldingen en signalen bijeen worden gebracht. Op basis van deze informatie is het mogelijk om het instrument voorlichting gericht in te zetten, hulp te bieden aan slachtoffers en barrières op te richten. Hiervoor dient de publiek-private samenwerking te worden versterkt. Deze versterking zal gericht zijn op het bewerkstelligen van een infrastructuur om de samenhang en het niveau van preventie, tegenhouden en repressie te verhogen.

* Fraudehulpdesk is een telefonische hulplijn voor slachtoffers van fraude (bedrijven en burgers). Deze helpdesk is in 2010 in de opdracht van de toenmalige minister van Justitie opgericht.

Resultaat

- 1 Meer voorlichting aan burgers en bedrijven en het uitgeven van voorwaarschuwingen om slachtoffers te voorkomen.
- 2 Hulp aan slachtoffers en detecteren van slachtoffers.
- 3 Opwerpen van barrières (tegenhouden). Er zal begin 2012 een pilot starten met de banken met het oog op het beëindigen van de relatie (blokkeren van rekeningen).
- 4 Het stimuleren van branches van marktpartijen in het verhogen van de weerbaarheid van ondernemers in hun sector.
- 5 Het verzamelen, analyseren en verrijken van informatie over deze fraudeverschijningsvorm. Hierdoor ontstaat er beter inzicht in de aard, omvang en trends.
- 6 Specifiek voor acquisitiefraude zal in samenwerking met het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie onderzocht worden of de wet- en regelgeving inzake oneerlijke handelspraktijken als voorbeeld kan dienen voor een eventuele op ondernemers toe te snijden maatregel.
- 7 Onderzoek naar mogelijkheden tot een centraal meldings- en informatiepunt. Op dit punt kunnen signalen en meldingen worden verzameld, veredeld, en geanalyseerd met als doel detectie, gerichte preventie (waaronder alertering), tegenhouden en repressie.
- 8 Verbeteren van de aangifte (in relatie en in lijn met het verbeteren van het aangifteproces).

Betrokkenen

VenJ, OM, politie, MKB-Nederland, VNO-NCW, Fraudehulpdesk en brancheorganisaties.

Projectverantwoordelijkheid

VenJ

Bijlage 1: Raakvlakken met lopende programma's

Aanpak Cybercrime

Op het terrein van digitale criminaliteit neemt het Kabinet gepaste actie door onder meer het team high tech crime te versterken. Bij brief (2010-2011 29628 nr. 256) is de Kamer hierover geïnformeerd. In het kader van de Onderzoeksagenda Cyber Security wordt door publieke partijen, private partijen en wetenschap onder andere gefocust op nieuwe ontwikkelingen en de risico's die daarmee verbonden zijn. In de Landelijke prioriteiten voor de politie is opgenomen dat de politie komt tot een significante verbetering van de intake en registratie van zowel high tech crime als high volume crime. Dit resulteert in een landelijk zicht op daders, zaken en aangiftes waardoor meer gericht cybercrime zaken worden aangepakt. Concreet zal het Team high tech crime 20 zaken in 2014 oppakken, dit zijn zware internationale onderzoeken die landelijke gecentraliseerde specialismen vragen. Tevens wordt het programma aanpak cybercrime gerealiseerd dat tot doel heeft om de aanpak van cybercrime binnen de politie te versterken. Binnen dit programma is in 2011 waar het gaat om de bestrijding van cybercriminaliteit gericht tegen bedrijven het bedrijven loket geopend en het landelijk skimmingpoint geopend. Hierdoor kunnen bedrijven ook in 2012 eenvoudiger aangifte doen en wordt samenwerking tussen bedrijven en politie gestimuleerd om zo cybercriminaliteit effectiever te bestrijden.

Afpersing

Afpersing wordt programmatisch aangepakt in samenwerking met politie, de stichting Meld Misdaad Anoniem, VNO-NCW/MKB-Nederland en Koninklijke Horeca Nederland. Daarbij wordt ingezet op het vergroten van de kennis en weerbaarheid bij bedrijven; het vergroten van de meldings- en aangiftebereidheid

en de professionalisering van de aanpak door de politie. Om slachtoffers goede ondersteuning te bieden, is per 1 juli 2011 een landelijke vertrouwenslijn afpersing ingericht.

Criminelen betalen

Doelstelling is een aanzet geven tot een structurele publiekprivate samenwerking, met als gezamenlijk doel het slachtoffer correct schadeloos te stellen en de gehele schade op de dader te verhalen. Dit is een belangrijk onderdeel uit het Regeerakkoord 2010. Het is een feit dat in de praktijk slachtoffers veelal de schade niet verhalen op de dader omdat zij daarvoor verzekerd zijn, of omdat het verhalen van de schade niet loont. Kortom, de dader komt er nog steeds mee weg. Wat belemmert betrokken belanghebbenden de schade op de veroorzaker te verhalen en hoe kunnen obstakels zodanig weggenomen worden dat de deze schade volledig kan worden verhaald. Wordt opgepakt in het programma 'Veilige Publieke Taak'.

Geweld

Na afronding medio 2011 van het programma 'Geweld in het (semi)publieke domein' is op 1 januari 2012 het vierjarige politieprogramma 'Antwoord op geweld' van start gegaan. Dit programma richt zich op een integrale aanpak van expressief geweld en beoogt het niveau van de geweldscriminaliteit te reduceren en de pakkans van geweldplegers te vergroten. De instrumenten die ontwikkeld zijn in het programma 'Geweld in het (semi)publieke domein', worden in het nieuwe politieprogramma meegenomen. Ook aan dit politieprogramma gelieerd is het nog steeds lopende BZK-programma Veilige Publieke Taak.

Programma gewelddadige vermogenscriminaliteit

Om overvallen te voorkomen en tegen te gaan is het programma gewelddadige vermogenscriminaliteit in 2011 gestart.

Doelstellingen uit dit programma in 2014 zijn:

- Aantal overvallen teruggedrongen naar maximaal 1900 per jaar
- Oplossingspercentage overvalcriminaliteit gestegen naar 40%
- Percentage veroordeelde overvallers verhoogd naar 32%
- Recidivepercentage bij overvalcriminaliteit teruggebracht naar 40%
- Percentage bedrijven dat preventiemaatregelen heeft getroffen gestegen naar 85%

Project Live View

Doelstelling is overvallen beter te bestrijden door beelden van overvallen real-time, via de Particuliere Alarmcentrales, naar de politiemeldkamer te brengen. De kans dat overvallers op heterdaad kunnen worden aangehouden, wordt hiermee vergroot. Dit verhoogt in sterke mate de effectiviteit van de politie-inzet en heeft een preventieve werking. Ook de OM-keten wordt lager belast. Geïnventariseerd wordt onder welke voorwaarden dit project Live View geïmplementeerd kan worden.

Secure Lane

Ladingdiefstal en transportcriminaliteit worden bestreden door het aannemen van betrouwbaar personeel, een goede planning van ritten/laden/lossen, elektronische beveiliging door lading en vrachtwagen van track en tracing te voorzien en door beveiligde parkeerplaatsen. Sinds 2009 is er echter ook de Secure Lane (slim cameratoezicht langs de snelwegen). Op dit moment worden twee snelwegen op deze manier beveiligd. Om ladingdiefstal en transportcriminaliteit verder tegen te gaan is de intentie om het concept van de 'secure lane' landelijk toe te passen.

Wordt opgepakt bij de uitwerking van het 'convenant aanpak criminaliteit transportsector'.

Versterken heterdaadkracht

De pakkans op heterdaad kan substantieel vergroot worden door zichtbaar en snel optreden en betere samenwerking met burgers in alle eenheden. Doel is het aantal aangehouden verdachten te vergroten en snellere afdoening te realiseren. Heterdaadratio is verhoogd met 25% t.o.v. 2009.

Wordt opgepakt in 'programma intake noodhulp en meldkamer-domein'.

Bijlage 2: Organisatie

Uitgangspunten

Op politiek-bestuurlijk niveau vormt het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing (NPC) de stuwende kracht van de publiek-private samenwerking om criminaliteit tegen te gaan. Het NPC maakt daarbij gebruik van:

- een Taskforce met daadkracht en mandaat;
- Gemeenten en Regionale Platforms Criminaliteitsbeheersing (RPC) om de criminaliteit gericht tegen de bedrijven op lokaal en regionaal niveau effectief te bestrijden;
- een integrale voortgangsrapportage waaronder de Monitor Criminaliteit en Bedrijfsleven.

Toelichting

1 NPC

De Minister van Veiligheid en Justitie en tevens voorzitter van Het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing is opdrachtgever van het actieplan criminaliteit tegen bedrijven. Het NPC komt twee keer per jaar bijeen of zoveel als nodig. De leden van het NPC kunnen zich niet laten vervangen. De leden zijn:

- Minister van Veiligheid en Justitie
- Voorzitter van VNO-NCW (vice-voorzitter)
- Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
- Voorzitter van MKB-Nederland
- Voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Banken
- Voorzitter van de Raad van Korpschefs
- Directeur van Koninklijk Horeca Nederland
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- Algemeen Directeur van het Verbond van Verzekeraars
- Portefeuillehouder van het College van Procureurs-Generaal
- Voorzitter van Detailhandel Nederland

2 TACB

Het NPC maakt gebruik van de Taskforce Aanpak Criminaliteit tegen Bedrijven (TACB). De TACB komt vier keer per jaar bijeen of zoveel als nodig. De TACB wordt voorgezeten door de heer Sakkers. De TACB is flexibel in opzet en samenstelling en bewaakt de voortgang van het actieplan en de samenhang tussen projecten die in het kader van criminaliteit en bedrijven zijn uitgezet.

Naast een beperkt aantal vaste deelnemers uit de publieke en private sfeer kunnen andere publieke en private partijen deelnemen. De voorzitter zal de hand van de agenda bepalen welke andere partijen ad hoc of structureel deelnemen.

De TACB wordt ondersteund door een projectenbureau van het Ministerie van Veiligheid en valt onder de verantwoordelijkheid van de Directeur-Generaal Jeugd en Sancties. Dit bureau voert, naast het secretariaat van het NPC, ook het secretariaat van de TACB.

Bij de uitwerking van de projecten wordt onder meer van het CCV gebruik gemaakt. De projecten worden (lokaal) uitgevoerd in overleg met gemeenten, politie, OM en bedrijven. De RPC's kunnen hierbij een belangrijke rol spelen.

Veiligheid en Justitie. Voor een veilige en rechtvaardige samenleving

Uitgave: februari 2012, Ministerie van Veiligheid en Justitie
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Schedeldoekshaven 100 | 2511 EX | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj